

Dækningsgrader og pensionsopsparing for typiske pensionister

Beregninger på DREAMs pensionsmodel

Sune Sabiers

sep@dreammodel.dk

18. marts 2011

DREAMs pensionsmodel beregner dækningsgrader for typiske indkomstforløb. Dækningsgraden er defineret ved den disponible indkomst første år som pensionist målt i procent af den disponible indkomst det sidste år på arbejdsmarkedet. Modellen er udvidet med 5 særlige typer. En faglært pædagog, en HK'er, en faglært inden for bygge og anlæg, en person med en kort teknisk uddannelse og en person med en mellemlang sundhedsuddannelse, fx en sygeplejerske.

Dækningsgraderne er baseret på en person født i 1970, som dermed er 40 år i 2010. Folkepensionsalderen antages at være 70 år.

Det antages, at pensionsindbetalingerne påbegyndes ved det 21. år for ufaglærte, gymnasiale uddannelser, faglærte og korte videregående uddannelser. Ved det 25. år for mellemlange videregående uddannelser og ved det 28. år for lange videregående uddannelser.

En ufaglært, der vælger efterløn i 5 år, vil således indbetale til arbejdsmarkedspension i 44 år, og i 49 år hvis efterløn fravælges. En akademiker vil indbetale 42 år, hvis personen ikke vælger efterløn.

Indkomster er dannet af medianindkomster for personer på arbejdsmarkedet på lovmodeldata for 2007. Indkomsterne består af arbejdsindkomst, opgjort før arbejdsmarkedsbidrag, og kapitalindkomst. Modelberegningerne er foretaget i 2009 PL. Beregningerne er lavet i forhold til en fuldt indfaset skattereform.

Pensionsindbetalingerne antages at være 12 pct. for ufaglærte, gymnasiale uddannelser, faglærte og korte videregående uddannelser. 15 pct. for mellemlange videregående uddannelser og 17 pct. for lange videregående uddannelser. De antagede pensionsindbetalinger er relativt høje i forhold til de gennemsnitlige indbetalinger, da en stor andel af befolkningen i praksis ikke følger de aftalte indbetalingsprocenter.

Pensionsopsparingen antages at være en livrente med forventet levetid baseret på DREAMs befolkningsprognose. Livrenten er modelleret aktuarisk korrekt med en invalide og ægtefælleforsikring. Andelen af indbetalingerne, der anvendes til invalide- og ægtefælleforsikring samt administration, er kalibreret til at udgøre 25 pct. af indbetalingerne, jf. Forsikring og Pension.

Nominal rente, inflation og vækst antages til henholdsvis 5,6 pct., 1,75 pct., 2 pct., jf. DREAMmodellen. Dette giver en merrealrente i forhold til lønudviklingen på 1,75 før PAL-skat og 0,94 efter PAL-skat. Rentesatsen er defineret som en sammenvejning af obligationsrente og aktieafkast.

DREAM antager generelt en nominel obligationsrente på 4,75 pct., hvilket ville medføre en merrealrente efter PAL-skat i forhold til lønudviklingen på 0,24 pct. Forskellen i antagelser vedrørende vækst og rente medfører, at dækningsgraderne efter skat er 5 til 8 pct.point højere med forudsætningen om 5,6 pct. rente.

Beregningerne er lavet for en typisk person født i 1970, der har en folkepensionsalder ved 70 år. Dette udgør en indeksering af folkepensionsalderen på 5 år. Reglerne for indekseringen medfører, at antallet af leveår hvor typepersonen er tilbagetrukket holdes omtrent konstant, mens andelen af livet på arbejdsmarkedet øges. Dermed vil pensionstilsagnene for arbejdsmarkedspension, ved givne indbetalingsprocenter, også øges i takt med indekseringen af tilbagetrækningsalderen.

Øges indekseringen med 3 år, svarende til årgang 2000, medfører det øgede dækningsgrader på mellem 7 og 13 pct. point for hoveduddannelsesgrupperne.

For personer på efterløn, antages 5 års efterløn, og dækningsgraden defineres således ved den disponible indkomst det 64. år i forhold til den disponible indkomst det 71. år. Det antages, at den skattefri præmie i forbindelse med uudnyttet efterlønsret sættes i banken og forbruges jævnt over en periode på 18 år. Bankrenter beskattes som kapitalindkomst.

Generelt afviger dækningsgraderne fra DØRS forår 2008 og fra tidligere beregninger lavet af DREAM på to områder. Andelen af indbetalingerne der anvendes til invalide og ægtefælleforsikring samt administration, er kalibreret til at udgøre 25 pct. af indbetalingerne, jf. Forsikring og Pension. Dette medfører i sig selv noget lavere dækningsgrader i forhold til tidligere. Skøn for rente er korrigeret til også at indeholde en andel aktieafkast, hvilket medfører noget højere dækningsgrader. Generelt er dækningsgraderne lavere for lavt uddannede og højere for højt uddannede relativt til DØRS 2008.

For de almindelige uddannelseskategorier svinger dækningsgrader efter skat mellem 64 og 87 pct., jf. tabel 1. Blandt de uddannelses grupper, som modellen er udvidet med, har faglærte pædagoger har høje dækningsgrader, hvilket kan skyldes en høj andel på deltid.

	Enlige		Par	
	Efterløn	Pension	Efterløn	Pension
1 – Ufaglært	84.65%	85.86%	72.46%	74.49%
2 – Gymnasial	74.59%	76.63%	64.35%	66.98%
3 – Faglært	81.06%	80.87%	69.92%	70.64%
4 - Kort videregående	74.11%	87.07%	64.15%	76.29%
5 - Mellemlang videregående	71.25%	74.53%	62.06%	65.76%
6 - Lang videregående	65.96%	69.30%	59.61%	64.83%
7 - Faglært pædagogisk	91.04%	107.67%	77.63%	93.01%
8 – HK	81.87%	80.42%	70.55%	70.19%
9 - Faglært bygge og anlæg	79.00%	83.01%	68.39%	72.73%
10 - Kort teknisk	72.19%	80.42%	62.53%	70.52%
11 - Mellemlang sundhedsfaglig (sygeplejersker)	75.18%	83.17%	65.28%	73.15%

Dækningsgraderne kan defineres udelukkende som den relative forskel mellem indkomst, defineret som arbejds- og kapitalindkomst som beskæftiget og overførsler, kapitalindkomst og pensionsudbetalinger som pensionist, jf. tabel 2.

Tabel 2. Dækningsgrader før skat

Kilde: Dream pensionsmodel

	Enlige		Par	
	Efterløn	Pension	Efterløn	Pension
1 – Ufaglært	85.06%	81.65%	71.39%	68.98%
2 – Gymnasial	74.21%	72.44%	62.91%	61.85%
3 – Faglært	81.21%	76.80%	68.82%	65.51%
4 - Kort videregående	73.74%	83.34%	62.76%	71.39%
5 - Mellemlang videregående	70.64%	70.57%	60.60%	61.02%
6 - Lang videregående	63.91%	63.66%	57.20%	59.02%
7 - Faglært pædagogisk	92.13%	104.60%	76.94%	87.83%
8 – HK	82.08%	76.31%	69.47%	65.01%
9 - Faglært bygge og anlæg	79.01%	79.14%	67.26%	67.79%
10 - Kort teknisk	71.64%	76.49%	61.02%	65.58%
11 - Mellemlang sundhedsfaglig (sygeplejersker)	74.91%	79.47%	64.02%	68.42%

Øges indekseringen af pensionsalderen svarende til årgang 2000, således folkepensionsalderen bliver 73 år og efterlønsalderen bliver 68, medfører det væsentligt højere dækningsgrader. De lavt uddannede får typisk omkring 6 pct.point højere dækningsgrader, mens de lange videregående uddannelser får omkring mellem 9 og 12 pct.point højere dækningsgrader. Dækningsgrader for årgang 2000 vil således ligge mellem 70 og 95 pct, jf. tabel 3.

Tabel 3. Dækningsgrader efter skat ved indeksering af pensionsalderen på 8 år.

Kilde: Dream pensionsmodel

	Enlige		Par	
	Efterløn	Pension	Efterløn	Pension
1 – Ufaglært	91.42%	92.55%	79.23%	81.18%
2 – Gymnasial	81.34%	83.38%	71.12%	73.74%
3 – Faglært	88.26%	87.84%	77.12%	77.61%
4 - Kort videregående	81.10%	95.02%	71.14%	84.57%
5 - Mellemlang videregående	78.74%	82.14%	70.38%	75.76%
6 - Lang videregående	74.64%	78.10%	72.20%	77.59%
7 - Faglært pædagogisk	97.87%	115.49%	84.45%	100.83%
8 – HK	89.08%	87.30%	77.76%	77.07%
9 - Faglært bygge og anlæg	86.35%	90.50%	75.75%	80.50%
10 - Kort teknisk	79.10%	87.87%	69.43%	78.50%
11 - Mellemlang sundhedsfaglig (sygeplejersker)	82.80%	91.34%	72.91%	82.97%

Pensionsopsparing

Pensionstilsagnene blandt de personer i hoveduddannelsesgrupperne, der vælger efterløn, er modelleret til at ligge mellem 82 til 170 tusinde kr. Hertil kommer 9-10 tusinde kr. i ATP, jf. Tabel 4. Udskydes tilbagetrækningen til folkepensionsalderen øges pensionstilsagnene tilsvarende.

	Efterløn		Folkepension	
	I alt	heraf ATP	I alt	heraf ATP
	----- 1.000 kr. -----			
1 – Ufaglært	92	10	103	11
2 – Gymnasial	109	10	122	11
3 – Faglært	108	10	120	11
4 - Kort videregående	116	10	129	11
5 - Mellemlang videregående	131	9	149	10
6 - Lang videregående	179	9	203	10
7 - Faglært pædagogisk	84	10	92	11
8 – HK	106	10	118	11
9 - Faglært bygge og anlæg	116	10	129	11
10 - Kort teknisk	117	9	130	10
11 - Mellemlang sundhedsfaglig (sygeplejersker)	124	9	139	10

Pensionstilsagnene beregnes på baggrund af de opsavede pensionsdepoter. I modellen er der ikke modelleret usikkerhed for pensionskasserne, hvilket medfører en direkte sammenhæng mellem pensionstilsagn og pensionsdepoter. For hoveduddannelsesgrupperne udgør de samlede pensionsformuer inkl. ATP mellem 1,6 og 3 mio. kr., jf. tabel 5.

	Efterløn		Folkepension	
	I alt	heraf ATP	I alt	heraf ATP
	----- 1.000 kr. -----			
1 – Ufaglært	1.553	173	1.738	190
2 – Gymnasial	1.840	173	2.065	190
3 – Faglært	1.827	173	2.030	190
4 - Kort videregående	1.965	168	2.177	185
5 - Mellemlang videregående	2.224	159	2.518	176
6 - Lang videregående	3.029	155	3.435	172
7 - Faglært pædagogisk	1.424	168	1.566	185
8 – HK	1.791	173	1.994	190
9 - Faglært bygge og anlæg	1.970	173	2.177	190
10 - Kort teknisk	1.987	159	2.208	176
11 - Mellemlang sundhedsfaglig (sygeplejersker)	2.095	151	2.358	168